

Autogestió en educació física. Un estudi de cas en secundària

Autor: **Eloïsa Lorente Catalán**
INEFC-Centre de Lleida

Directors: **Dr. Miquel Martínez Martín**
Dra. María Rosa Buxarrais Estrada
Departament de Teoria i Història de l'Educació.
Universitat de Barcelona

Paraules clau: *Educació Física, autogestió, autonomia, pedagogia crítica, currículum, valors.*

L'objecte d'estudi de la tesi és l'autogestió, una proposta per a la pràctica pedagògica i l'aprenentatge de l'Educació Física, que intenta implicar al màxim l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Els alumnes trien, dissenyen i porten a terme les sessions, tot adoptant el rol de professor dels seus propis companys. Aquesta tasca forma part d'un plantejament més global que busca l'autonomia de l'alumne en la gestió del seu propi aprenentatge.

El propòsit de l'estudi és extreure coneixement sobre com es porta a terme l'autogestió de la classe per part de l'alumnat i de quina forma perceben l'experiència els participants, i també saber què aprenen i quina utilitat els proporciona per a la seva vida quotidiana.

La tesi està estructurada en dues parts. La primera tracta de la fonamentació i del disseny de l'estudi, intentant, d'una banda, situar l'autogestió en el marc general de l'ensenyament de l'EF i de l'altra, justificar el disseny de la investigació partint de la idea que tota situació educativa és única i que per tant, ha d'estudiar-se en el lloc on s'esdevé. Per això, la fonamentació epistemològica de la investigació es basa en el paradigma

naturalista i la metodologia que millor s'adequa a les pretensions de l'estudi és l'etnografia educativa interaccionista. L'estratègia de disseny de la investigació és l'estudi de cas, de manera que la segona part de la tesi s'ha destinat a la reconstrucció d'aquest. El cas estudiat està configurat per dos grups d'estudiants de 8è de l'antiga Educació General Bàsica i un professor d'EF amb una ideologia molt pròxima a la pedagogia crítica. L'estudi se centra especialment en el primer any de l'experiència, però es va continuar en contacte amb el mateix grup durant tota la secundària, i es va recollir informació dels quatre anys, cosa que va permetre fer una triangulació temporal. Posteriorment, i després de tres anys fora de la influència del professor, es va tornar a prendre contacte amb alguns dels alumnes protagonistes de l'experiència per conèixer la funcionalitat de l'aprenentatge provocat per l'experiència d'autogestió. Aquesta informació addicional queda reflectida en l'epíleg de la tesi. El procés d'ensenyament-aprenentatge del primer any de l'experiència ha estat reconstruït tenint en compte tres grans blocs. El primer, context, teories i creences del centre, dels estudiants presos com

a informants clau i del mateix professor, representa el punt de partida de la proposta. Aquest context va condicionar el disseny del procés que representa el segon bloc, i finalment, el desenvolupament de la proposta reconstruït tenint en compte les perspectives dels participants i prenent com a fil conductor de l'anàlisi el concepte de currículum com a praxi de David Kirk (1990).

L'anàlisi crítica de la proposta ha permès donar resposta als interrogants de la investigació i extreure unes pautes que permetin conèixer en quines condicions pot portar-se a terme un plantejament com el descrit. També s'ha pogut comprovar el gran potencial educatiu de l'autogestió, car s'ha vist que els aprenentatges que provoca estan directament relacionats amb habilitats personals i socials que permeten arribar a algunes de les competències que es consideren bàsiques per a funcionar en la vida adulta, com ara la creativitat, la iniciativa, la capacitat de prendre decisions, de treballar en equip, d'involucrar-se en projectes comuns, de tolerar i admetre opinions, entre algunes altres.